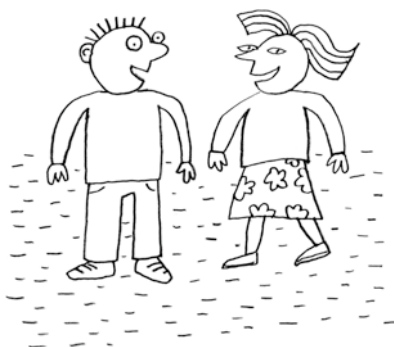

4. Ilustrirana dječja prava (kartice za dječja prava)

U početku, prava djece bila su prije svega pravni instrument. U školskom tekstu, međutim, jasno je da svaki članak treba razumjeti i tumačiti iz perspektive ciljane skupine. Kartice za dječja prava pomažu postizanju cilja razvoja razumijevanja i primjene tih prava. Kartice se mogu koristiti na različite načine. Evo nekoliko primjera:

- Ilustracija i tekst mogu se izrezati zajedno, presaviti i slijepiti kako bi se dobile obostrane kartice. Na taj način mogu se stvoriti *flash* kartice. Učenici mogu testirati sebe ili međusobno.
- Ilustracija i tekst mogu se izrezati kako bi napravili memorijske kartice. Na taj način učenici mogu naučiti prava djeteta dok se zabavljaju igrajući igru.
- Ilustracije se mogu izrezati i poredati prema različitim kriterijima:
 - Mogu se grupirati u četiri kriterija (sudjelovanje: pravo sudjelovanja, ispunjavanje našeg potencijala: pravo na osobni razvoj, dobar život: pravo na opstanak, život bez opasnosti; zaštita od zlostavljanja).
 - Može ih se grupirati u kategorije osobnih vrijednosti: Što je važno u mom životu? Koja su pitanja važna za moju školu, moju zajednicu, moju zemlju?
 - Za ilustraciju sličnih tema kao što su na ilustranim karticama mogu se prikupljati izrezani članci i slike iz časopisa, novina, s interneta i td..
 - Učenici mogu dobiti inspiraciju iz ovih ilustracija i izraditi vlastite ilustracije za prava djece.
- Učenici mogu povećati i obojiti ilustracije (i možda ih uokviriti nakon toga). Ove kreacije mogu se koristiti za ukrašavanje razreda i školskih hodnika.
- Ilustracije se mogu kombinirati s kratkim opisima osobnog iskustva i uvezati u male brošure.

Određenje dobne granice za dijete

Dijete je osoba ispod 18 godina starosti.

Članak 1

Ne-diskriminacija

Ni jedno dijete ne smije trpjeti diskriminaciju s obzirom na boju kože, spol, jezik, vjeru, mišljenje, zemlju podrijetla, siromaštvo ili bogatstvo, teškoćama u razvoju ili zbog pripadnosni nacionalnoj manjini.

Članak 2

Dobrobit djeteta je najvažnija.

U svim zakonima i sudskim odlukama, dobrobit djeteta na prvom mjestu.

Članak 3

Provedba prava

Svaka država treba osigurati, na najbolji način koji može, da se prava djece provode.

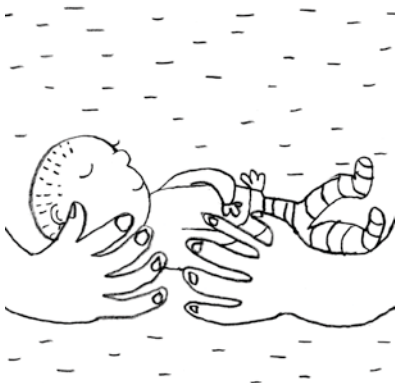
Članak 4

Članak 5

Poštovanje roditeljskih prava

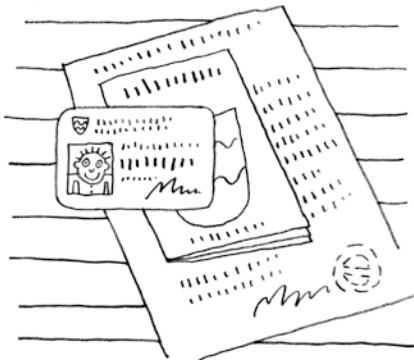
Svaka država je odgovorna za to da se dužnosti, prava i odgovornosti roditelja provode na takav način da osiguraju djeci slobodno ostvarivanje njihovih prava. (Vlade moraju poštovati prava i dužnosti roditelja, članova obitelji i / ili skrbnika uz informiranje i savjetovanje djece o njihovim pravima).

Članak 6

Opstanak i razvoj djeteta

Svako dijete ima pravo na život i opstanak. Država mora osigurati da se djeca i mladi ljudi mogu dobro razvijati.

Članak 7

Ime i državljanstvo

Svako dijete od rođenja nadalje, ima pravo na ime, na državljanstvo i brigu od strane njegovih roditelja.

Članak 8

Zaštita identiteta

Svako dijete ima pravo zadržati ili vratiti svoje ime, državljanstvo i obiteljske odnose.

Odvajanje od roditelja

Svako dijete ima pravo na život sa svojim roditeljima, osim kad moraju biti zaštićeni od svojih roditelja. Ako dijete mora biti odvojeno od jednog ili oba roditelja, ima pravo kontaktirati s njima. Ukoliko se dijete odvoji od jednog ili oba roditelja, imaju pravo znati gdje su oni.

Članak 9

Spajanje obitelji

Svako dijete ima pravo napustiti svaku državu i putovanje u vlastitoj zemlji, kako bi se ponovno ujedinili sa svojom obitelji.

Članak 10

Zaštita od otmice i otmica

Svaka država mora se boriti protiv otmica i otmica u drugu zemlju te zadržavanja djece od strane jednog roditelja ili druge osobe.

Članak 11

Sloboda djeteta na mišljenje

Svako dijete ima pravo da izrazi svoje mišljenje i da se čuje njegovo mišljenje o svim pitanjima koja se odnose na njegov život. To osobito vrijedi u pravnim ili upravnim postupcima. Što je dijete starije, to se više treba slušati njegovo mišljenje.

Članak 12

Članak 13

Sloboda izražavanja

Svako dijete ima pravo slobodno izraziti svoje mišljenje te dobiti i odaslati informacije putem medija. Svako dijete ima odgovornost izraziti svoje mišljenje na takav način da poštuje prava drugih.

Članak 14

Sloboda misli, savjesti i vjere

Svako dijete ima pravo slobodno prakticirati svoju vjeru i slobodno ostvarivati svoje misli i savjest. Država mora poštovati prava i odgovornosti roditelja u provedbi tih prava djeteta.

Članak 15

Pravo na mirno javno okupljanje

Svako dijete ima pravo na okupljanje zajedno s ostalom djecom, da se pridruže ili osnuje društvo ili udruženje, sve dok nisu povrijeđena prava u tom procesu.

Članak 16

Zaštita privatnosti

Svako dijete ima pravo da nitko ne ometa njegov privatni život, obitelj, stan ili pisane razmjene. Osim toga, svako dijete ima pravo da mu nitko ne povrijedi njegovu čast.

Članak 17

Pristup odgovarajućim informacijama

Svaka država mora osigurati da djeca imaju pristup informacijama putem raznih oblika medija te da mogu steći znanja koja su važna za njihovu dobrobit. Država ima dužnost štiti djecu od štetnih informacija.

Članak 18

Odgovornost roditelja

Roditelji ili staratelji zajednički su odgovorni za odgoj djeteta. Država ima odgovornost da ih podrži u tome i, na primjer, osigurati im da imaju na raspolaganju skrb o djeci ukoliko moraju raditi.

Članak 19

Zaštita od zlostavljanja

Država je odgovorna za zaštitu djeteta od zlostavljanja od strane roditelja ili drugih osoba. Svako dijete ima pravo učiti kako izbjeći ili nositi se sa svakim oblikom zlostavljanja.

Članak 20

Mladi bez obitelji

Svako dijete koje ne živi sa svojom obitelji, ima pravo na posebnu zaštitu i podršku. Oni tada imaju pravo na udomiteljsku obitelj ili skrb u odgovarajućoj ustanovi koja je obzirna prema njihovom vjerskom, kulturnom ili jezičnom podrijetlu.

Članak 21

Posvajanje

Dijete se može posvojiti ako je posvajanje ovlašteno, priznato i odobreno od strane države, te ako ono služi dobrobiti djeteta.

Članak 22

Djeca izbjeglice

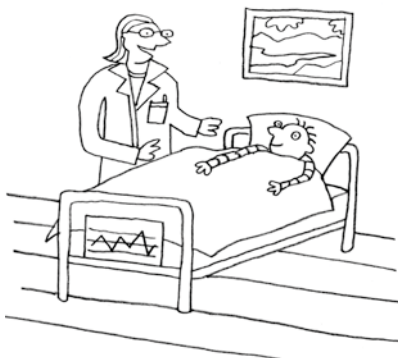
Svako dijete koje je prisiljeno napustiti svoju zemlju, koje je izbjeglica i traži azil, ima pravo na posebnu zaštitu države.

Članak 23

Djeca s teškoćama u razvoju

Svako dijete s teškoćom ima pravo na posebnu skrb i obrazovanje. Treba im pomoći da budu neovisna i da aktivno sudjeluju u svojim društvenim zajednicama.

Članak 24

Zdravlje i zdravstvena zaštita

Svako dijete ima pravo na najbolju moguću zdravstvenu skrb. Država ima dužnost u borbi protiv smrtnosti djece, osigurati zdravstvenu zaštitu za mlade ljude, štititi od loše prehrane i bolesti, jamčiti zdravstvenu skrb za trudnice i mlade majke, učiniti dostupnom zdravstvenu edukaciju, kako bi se razvila prevencija u sektoru javnog zdravstva i prevladali običaji koji štete djeci.

Članak 25

Postupak liječenja ili skrbi

Svako dijete koje je primljeno u ustanovu radi njegove zaštite, njege ili liječenja ima pravo na primjeren postupak i zdravstvenu zaštitu.

Članak 26

Socijalna zaštita

Svako dijete ima pravo na socijalnu zaštitu, kao što je socijalno osiguranje. Država jamči novčane isplate za dijete pri čemu uzima u obzir financijsko stanje obitelji ili skrbnika.

Članak 27

Životni standard

Svako dijete ima pravo na životni standard koji je primjeren njegovom tjelesnom, duhovnom, moralnom i društvenom razvoju. Roditelji ili staratelji su prije svega odgovorni da to osiguraju. Država ima dužnost da ih podrži u tome.

Članak 28

Obrazovanje

Svako dijete ima pravo na obrazovanje i na školovanje. Država ima dužnost da osigura besplatno i obvezno osnovno obrazovanje te na sličan način učini dostupnim srednjoškolsko obrazovanje svoj djeci i mladima. Država ima dužnost osigurati da se djeca i mladi ljudi tretiraju na odgovarajući način u školi i da se ne krše njihova ljudska prava.

Članak 29

Obrazovni ciljevi

Školsko obrazovanje treba omogućiti razvoj osobnosti i talenata svakog djeteta, pripremiti svako dijete za život odraslih i poticati djecu da poštuju ljudska prava te vrijednosti svoje kulture i drugih kultura.

Članak 30

Djeca manjina

Svako dijete koje pripada manjini ima pravo učiti o tome i prakticirati svoju kulturu, religiju i jezik.

Članak 31

Odmor, igra i slobodno vrijeme

Svako dijete ima pravo na odmor i slobodno vrijeme u kojem se mogu igrati i sudjelovati slobodno u kulturnom i umjetničkom životu.

Članak 32

Dječji rad

Svako dijete ima pravo biti zaštićeno od svakog oblika izrabljivanja i rada koji bi mogao naštetiti njegovu školovanju ili razvoju. Država ima dužnost određivanja minimalne dobi za dozvolu za rad, iznos radnih sati dnevno i radnih uvjeta.

Članak 33

Postupak za zaštitu od opojnih droga

Svako dijete ima pravo biti zaštićeno od proizvodnje i prometa opojnih droga.

Članak 34

Postupak za zaštitu od seksualnog iskorištavanja

Svako dijete ima pravo biti zaštićeno od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja te od prostitucije i pornografije.

Članak 35

Zaštita od prodaje i trgovanja

Država mora poduzeti sve što je u njenoj moći kako bi osigurala da djeca i mladi ne postanu žrtve otmica ili trgovanja.

Članak 36

Zaštita od svih drugih oblika izrabljivanja

Svako dijete ima pravo biti zaštićeno od svih drugih oblika izrabljivanja (npr prosjačenja).

Članak 37

Mučenje i zatvaranje

Svako dijete ima pravo na zaštitu od mučenja, okrutnog postupanja ili kažnjavanja, nezakonitog uhićenja ili bilo kojih h oblika prijetnje njihovoj osobnoj slobodi. Država ima dužnost zabraniti smrtnu kaznu i doživotni zatvor za mlade. Ako je dijete u zatvoru, ono ima pravo na human i uljudan tretman. Ako je dijete ili mlada osoba uhićena, ne smije se držati u zatočeništvu s odraslima, biti u mogućnosti držati kontaktu sa svojim obiteljima, te imaju pravo na pravnu pomoć.

Članak 38

Rat i oružani sukob

Djeca i mladi do 15 godina starosti imaju pravo ne sudjelovati u ratu i oružanim sukobima. Država ima dužnost davanja posebne zaštite djece koja su pogođena ratom.

Članak 39

Rehabilitacija i integracija

Svako dijete koje je žrtva oružanog sukoba, mučenja, zanemarivanja ili izrabljivanja ima pravo na odgovarajuću njegu koja će mu omogućiti da postane psihički i fizički zdravo i da se integrira u zajednicu.

Članak 40

Maloljetničko pravosuđe

Svako dijete optuženo da je počinilo kazneno djelo ima pravo biti tretirano dostojanstveno na sudu. Ono je nevino dok mu se ne dokaže krivnja. Svako dijete ima pravo na pravedno suđenje, prevoditelja (ako je potrebno), na zaštitu njihove privatnosti i imati provjerenu sudska odluku. Država ima dužnost postaviti minimalnu dob ispod koje djeca ne mogu biti kazneno odgovorna. Država ima dužnost osigurati alternativne oblike zatvora za osuđenu ui mlade ljude.